

ע"פ 41631/04/15 - דוד רחמן נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

10 דצמבר 2015

ע"פ 41631-04-15 רחמן נ' מדינת ישראל
עפ"ג 38039-04-15 מדינת ישראל נ' רחמן

לפני: כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ
כב' השופט ד"ר יגאל מרזל
כב' השופט אריה רומנוב

בעניין: דוד רחמן
ע"י ב"כ עו"ד אייל בסרגליק

המערער ב-ע"פ 41631-04-15
והמשיב ב-עפ"ג 38039-04-15

נגד

מדינת ישראל
ע"י עו"ד אביה גליקסברג-בניטה
פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

המשיבה ב-ע"פ 41631-04-15
והמערער ב-עפ"ג 38039-04-15

פסק דין

1. לפנינו ערעורים על פסק דינו של בית משפט השלום בירושלים בת"פ 26932-09-10 (הכרעת הדין ניתנה בידי כב' השופטת ח' מאק-קלמנוביץ ביום 5.12.13. גזר הדין ניתן בידי כב' השופטת חנה מרים לומפ ביום 10.3.15). ערעורו של הנאשם הופנה תחילה הן נגד הכרעת הדין והן נגד גזר הדין, ואולם במהלך הדיון שהתקיים לפנינו צמצם הנאשם את ערעורו והפנה אותו נגד גזר הדין בלבד. ערעור המאשימה הופנה נגד קולת העונש שלטענת המאשימה נגזר על הנאשם. למען הנוחות הצדדים יכוננו להלן כפי שכונו בבית משפט השלום- המאשימה והנאשם.

2. נגד הנאשם הוגש כתב אישום שבגדרו הואשם בעבירה של חבלה חמורה, לפי סעיף 333 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, וגניבה, לפי סעיף 384 לחוק. לפי הנטען בכתב האישום, ביום 1.6.09 נסע המתלון במסגרת עבודתו כנהג אוטובוס בחברת "אגד", מהיישוב אלעד לירושלים. ביציאה מהיישוב אלעד חסם הנאשם את מסלול נסיעתו של האוטובוס בכדי לעכבו עד אשר יגיע חברו. המתלון ירד מהאוטובוס ובינו לבין הנאשם התפתח דין ודברים. לאחר שהגיע חברו של הנאשם, עלו השניים לאוטובוס והנאשם קילל את המתלון. בהמשך, כאשר האוטובוס הגיע לירושלים, התפתח דין ודברים נוסף בין המתלון לנאשם, בעקבותיו תקף הנאשם באגרופים את המתלון בעודו יושב בכיסא הנהג. הנאשם גרר את המתלון לכיוון הדלת הקדמית של האוטובוס והמתלון נפל על רצפת הכביש, שם המשיך הנאשם להכות את המתלון בראשו באמצעות אגרופיו. במהלך התקיפה חטף הנאשם כסף מזומן מכיס חולצתו של המתלון וכן 66 כרטיסיות שהיו מונחות סמוך לחלון הקדמי של האוטובוס. כתוצאה מהתקיפה נגרם למתלון שבר באף והוא נאלץ לעבור ניתוח לשם איחוי. בנוסף, נגרמו למתלון חבלות רבות בפניו וחבלות ברגלו ובידו. בעקבות התקיפה אושפז המתלון בחדר מיון

עמוד 1

למשך יממה, והוא לא שב לעבודתו. עוד נאמר בכתב האישום, כי המתלון סבל מכאבים בברכו ונקבע כי היא ניזוקה באופן כרוני; הוא מתקשה ללכת; מאובחן כסובל מ-PTSD ומטופל תרופתית.

3. הנאשם כפר במיוחס לו בכתב האישום, ובית משפט השלום קיים הליך הוכחות. ביום 5.12.13 הרשיע בית המשפט את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום. בהמשך לכך הורה בית משפט השלום על קבלת תסקיר שירות המבחן בעניינו של הנאשם, וכן חוות דעת מטעם הממונה על עבודות השירות. מטעם שירות המבחן הוגשו שני תסקירים. בתסקיר מיום 26.1.15 המליץ שירות המבחן על העמדתו של הנאשם בצו מבחן למשך שנה; חיובו בפיצוי כספי למתלון; הטלת מאסר מותנה; וחתימה על התחייבות להימנע מביצוע עבירה דומה בעתיד. מחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 10.6.14 עולה, כי הנאשם נמצא כשיר למסגרת זו. לאחר שאלה הוגשו טענו הצדדים לעונש.

4. ביום 10.3.15 גזר בית משפט השלום (כב' השופטת חנה מרים לומפ) את עונשו של הנאשם והטיל עליו את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר ויום אחד לריצוי בפועל; מאסרים מותנים; וכן פיצוי למתלון בסך 30,000 ₪. בית המשפט ציין בגזר הדין, כי הערכים החברתיים המוגנים שבבסיס העבירות בהן הורשע הנאשם (הגנה על שלמות גופו של אדם, ושמירה על קניינו) נפגעו במקרה שלפנינו בצורה משמעותית. הנאשם תקף את המתלון שעה שזה מילא את תפקידו כנהג אוטובוס, שבר את אפו ואת שיניו ופגע ברגלו. כתוצאה מהאירוע סובל המתלון מטרומה ומנכות קבועה. עוד ציין בית המשפט, כי בעוד המתלון היה שרוע על הרצפה, כשהוא פצוע לאחר התקיפה החמורה, הגדיל הנאשם לעשות וגנב מכיסו כרטיסיות וכסף מזומן. בית המשפט קבע, כי יש לתת דגש לעקרון ההלימה ולא להחליפו בשיקול השיקום במלואו. משכך נקבע, כי יש מקום להטיל על הנאשם עונש מאסר לריצוי בפועל. בית המשפט קבע, כי מתחם העונש ההולם בעניינו נע בין 8 ל-24 חודשי מאסר. עם זאת, בבואו לשקול את העונש הראוי בנסיבותיו של הנאשם, התחשב בית המשפט לקולה בגילו הצעיר של הנאשם בעת ביצוע העבירות (כ-18.5); בהיעדר עבר פלילי (למעט תיק תעבורה); ובעובדה שמדובר במאסרו הראשון של הנאשם. כמו כן, בית המשפט הביא בחשבון את חלוף הזמן מאז ביצוע העבירה, למעלה מחמש שנים (במועד מתן גזר הדין), שבמהלכן לא הוגשו נגד הנאשם כתבי אישום נוספים. עוד הביא בחשבון בית המשפט לזכותו של הנאשם את האמור בתסקירי שירות המבחן על אודות ההליך הטיפולי אותו הוא עבר, והערכת שירות המבחן כי הסיכון להישנות עבירות אלימות נוספות מצדו של הנאשם הוא נמוך. כמו כן, בית המשפט התחשב גם בכך שהנאשם נישא עובר למתן גזר הדין, ושהוא עובד לפרנסתו בהתמדה ולשביעות רצון מעסיקו מזה מספר שנים. על רקע זה החליט בית המשפט לחרוג ממתחם העונש ההולם, מטעמי שיקום, ולהטיל על הנאשם עונש מאסר של 6 חודשים ויום.

5. כאמור, לפנינו שני ערעורים על גזר הדין, ערעור הנאשם וערעור המאשימה. הנאשם טוען, כי בית משפט קמא החמיר עמו, ואילו המאשימה טוענת כי בית המשפט הקל עם הנאשם.

6. הנאשם טוען, כי העונש שהושת עליו, הכולל ריצוי מאסר בפועל ופיצוי למתלון בסך 30,000 ₪, הוא עונש מופלג בחומרתו שאינו מוצדק בנסיבות עניין. נטען, כי המקרה שלפנינו מצדיק הקלה משמעותית בעונש, לאור שיקולי שיקום, כפי שאף המליץ שירות המבחן. עוד נטען, כי היה על בית משפט השלום להתחשב בהשלכות המאסר על הנאשם, שהוא "בגיר צעיר", נשוי טרי, נעדר הרשעות קודמות, אשר הביע צער וחרטה על העבירה, ומנהל אורח חיים תקין. על רקע זה נטען, כי שליחתו של הנאשם למאסר תוביל להידרדרות במצבו ותחשוף

אותו לחברה עבריינית. יצוין, כי במסגרת הערעור שהוגש ע"י הנאשם הונחה לפנינו חוות דעת של פסיכיאטר מטעם הנאשם, ד"ר י.מ. שטרן, העומד בחוות דעתו על החרדה שבה מצוי הנאשם לנוכח האפשרות שיהא עליו לרצות עונש מאסר בפועל, ועל ההשלכות שעלולות להיות לעונש כזה על חייו של הנאשם. עוד יש לציין, כי במהלך הדיון שהתקיים לפנינו הודיע ב"כ הנאשם, כי הנאשם ואשתו מצפים לילד. ביחס לנזק שנגרם למתלונן טען הנאשם, כי לא ניתן להצביע על קשר סיבתי בין האירוע מושא כתב האישום לבין מצבו הנפשי של המתלונן. בדיון שהתקיים לפנינו נטען עוד, כי המתלונן הגיש נגש הנאשם תביעה אזרחית בסכום גבוה וכי מתנהלים מגעים בין הצדדים בהקשר זה. לסיכום, הנאשם עותר לכך שבית משפט זה יקל בעונשו ויבטל את רכיב המאסר מאחורי סורג ובריש שבגזר הדין, ותחת זו יטיל עליו עונש של מאסר בעבודות שירות.

7. בערעור שהגישה המאשימה נטען, כי בית משפט השלום שגה בקביעת מתחם העונש ההולם, משלא ייחס את החומרה הראויה והמתבקשת לנסיבות ביצוע העבירה בה הורשע המערער. נטען, כי בעבירות אלימות מסוג זה, ובפרט כאשר תוצאותיהן הן חבלה חמורה בגופו של הזולת המותקף, נדרשת התייחסות מחמירה והולמת, ולפיכך היה על בית המשפט להטיל על המערער עונש ממשי ומרתיע, בדמות מאסר ממושך בפועל. עוד נטען, כי בית המשפט לא ייחס את המשקל הנדרש לנסיבות ביצוע העבירה בקביעת מתחם הענישה ההולם. בהקשר זה נטען, כי המתלונן הותקף על ידי הנאשם בלי כל סיבה מוצדקת, וכי האירוע החל בשל מעשיו המכוערים של הנאשם אשר חסם את האוטובוס, והסתיים בהכאת המתלונן מכות קשות. בהקשר זה נטען, כי כתוצאה ממעשיו של הנאשם נהרסו למעשה חייו של המתלונן. נטען עוד, כי שגה בית המשפט בכך שהחריג את הנאשם ממתחם הענישה אותו קבע, וזאת בשל סיכויי שיקומו. לסיכום נטען, כי אמנם לשיקול השיקום ערך רב, אולם בנסיבות המקרה שלפנינו לא היתה הצדקה לסטייה ממתחם הענישה שנקבע על ידי בית המשפט.

8. לאחר ששמענו את טענות הצדדים ושקלנו בדבר, הגענו לכלל מסקנה שיש לדחות את שני הערעורים, הן את ערעור הנאשם והן את ערעור המאשימה. אין צורך להכביר מילים על חומרת מעשיו של הנאשם. מדובר בתקיפה קשה וחמורה של נהג אוטובוס ללא כל הצדקה ועל רקע עניין של מה בכך. מעשים מסוג זה אין לקבל ויש להוקיעם בצורה נחרצת. כתוצאה ממעשיו הנאשם ניזוק המתלונן בצורה חמורה, הן בגופו והן בנפשו, וחייו השתנו "מהקצה אל הקצה", כפי שתואר בהצהרת נפגע עבירה שהוגשה על ידו. מבחינה פיזית נגרם, כאמור, למתלונן שבר באף שהצריך ניתוח, וכן הוא נחבל בפניו, בידו וברגלו, באופן שהוא מתקשה ללכת. מבחינה נפשית סובל המתלונן ממצב פוסט-טראומטי, דבר המשליך ומשפיע על מישורי חייו השונים, כעולה מההצהרה הנ"ל.

9. בנסיבות אלה אנו סבורים, כפי שסבר בית משפט השלום, כי העונש הראוי בענייננו הוא מאסר מאחורי סורג ובריש. בבואו לקבוע את אורך תקופת המאסר הביא בית משפט השלום לזכותו של הנאשם מכלול נתונים, ובכלל זה את גילו הצעיר בעת ביצוע העבירות; היעדר עבר פלילי; נישואיו; והתמדתו בעבודה. בשים לב לנתונים אלה ואחרים סבר בית משפט השלום כי יש מקום לסטות במידת מה לקולה ממתחם הענישה אותו קבע, ובסופו של יום הטיל על הנאשם עונש מאסר לתקופה של 6 חודשים ויום. לאחר שנתנו דעתנו לטענות הצדדים ושקלנו בדבר, הגענו לכלל מסקנה שהעונש אותו גזר בית משפט השלום על הנאשם אינו מצדיק את התערבותה של ערכאת הערעור. אכן, כפי שציינו, מדובר באירוע תקיפה חמור שתוצאותיו ביחס למתלונן הן קשות. ואולם מנגד, דומה כי בעצם העובדה שהנאשם ייאלץ לרצות עונש מאסר מאחורי סורג ובריש יש כדי להוות עונש קשה ומרתיע ורב משמעות מבחינתו. ביטוי לכך מצוי בחוות הדעת הפסיכיאטרית שהונחה לפנינו ביחס לנאשם. לכך יש להוסיף את התהליך השיקומי החיובי שעבר הנאשם במרוצת השנים, ובכלל זה השתתפות בקבוצה טיפולית; את העובדה שמאז האירוע מושא כתב האישום הנאשם לא היה מעורב בעבירות נוספות; וכן את השינוי במצבו

המשפחתי של הנאשם והעובדה שהוא מצפה עתה לילד. בהתחשב בכל אלה, הרי שבנסיבות הכוללות של המקרה שלפנינו, לא מצאנו להתערב בעונש שנגזר עליו בערכאה קמא.

10. סוף דבר. הערעורים נדחים. הנאשם יתייצב לריצוי עונשו **ביום 3.1.16 עד השעה 10.00** בימ"ר ניצן. על הנאשם לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס. טלפונים: 08-9787336, 08-9787377.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים, כפי הסכמתם, ותוודא קבלתו בידם. כן יש לשלוח עותק מפסק הדין לשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ח כסלו תשע"ו, 10 דצמבר 2015, בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

יגאל מרזל, שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת